

Mijn praktijk te Nieuwveen
Juli - Augustus. '41.

Groet uit Nieuwveen.
Huize "Ursula."

41
Aldus meer in details over mijn prakkijk
te Minnoven te treden, wilde ik eerst een meer
algemeen overzicht geven.

Huise, "Arsula" is het z.g. buitenverblijf van
huise "Angela" te Den Haag. Dene twee
huizen zijn opgericht ten behoeve van het geeste-
lijk mis diende kind en worden geleid en be-
stuurd door de zusters "Arsulinen" te Bergen, van
daar ook de benaming van dene huizen.

Huise "Arsula" is echter meer ingericht voor het
echt zwakinnige kind, terwijl in Huise "An-
gela" meer de betere patientjes, dus de debielen
en de meer ontwikkelde imbecielen plaatsing
vinden.

Oorspronkelijk was huise "Arsula" bedoeld als
een tehuis voor zwakinnige jongens. Het bestond
toen ook nog maar alleen, uit dit gebouw, wat
in hiernaast niet en wat vroeger "Lassenheim"
heette en in particulier bezit was.

Huise "Angela" werd echter weldra te vol en
maakte een uitbreiding noodzakelijk en dat
gebeurde in Minnoven. Rechts het oude hoofd-
gebouw zijn 2 nieuwe paviljoens, een voor jongens

n.l. het Antonius-paviljoen en een voor
meisjes, het Maria-paviljoen, gekomen. De
uitbreiding bestond verder uit een nieuw kuster-
huis en een heel klein eenvoudige kapelletje.
Toen wij er kwamen waren de meisjes er
pas één jaar.

En "Kloster St. Ursula" worden dus de echt kwak-
kinnige jongens en meisjes verpleegd tot ze
10 jaar zijn. Daarna komen ze in de gestichten
voor kwakzinnigen. Toen wij er waren, vertrok
hen er 2, 10-jarige jongens, waaronder een maar
de, Dr. Mrs. Willem Jd Bergh Stichting te
Moordwijk.

Met de meisjes is dit echter niet altijd het
geval. Er zijn sommige onder hen, die erg
handig zijn en deze mogen blijven en fungeren
als dienstmeisjes. Deze hebben een eigen kamer
met eigen chambretten en mogen later naar
bed. Ze staan natuurlijk onder gezonde con-
trôle.

Dit zijn meer algemene dingen, die dienen
ter oriëntatie. Nu volgen meer detail-indrukken.
Onze praktijk begon 1 Juli, maar aangenien
het voor huis, evenals voor mij, heel moeilijk

voor
De
nuster.
keltje.
er
leht zwak.
tot de
gestichten
n, vertrok.
ein naar
ing" te
tijd het
ie erg
n fingeren
igen taal
ter naar
egelde con.
diener
indrucken
ingen
roebijh

was, te ontdekken waar het plaatsje lag, kwa-
men wij er pas in de middag. Na een soort
audiëntie, verleend door moeder Overste, toe die me
de rooster en dagindeling mededeelde, werd m'n
slaaphamertje gewonnen en hoefden we die dag niet
meer in dienst te treden. Daar hebben we na-
tuurlijk een dankbaar gebruik van gemaakt en zijn
die avond vroeg in bed gekropen, omdat de dag in
Nieuwveen al om 6 uur begint, wat in het begin
niet meviel!

Moeder Overste had ons ook nog gezegd, waar
we zouden horen werken. Ik bij de kleintjes
en hier meer bij de grote kinderen.

Met kloppende harten van verwachting begon
men bij die morgen.

nuster Arnolda. Waar ik
de hele maand mee mocht
samenwerken, kwam direct
naar me toe, stelde zich voor,
legde even alles uit, hoe het
met aankleden ging en ver-
dween, aangezien de mis
om half 7 begon.

De eerste indruk van al

die kindertjes in hun witte bedjes, was niet
naar. Het deed me allemaal zo gewoon aan,
kinderen in frisse nachtponnetjes en pyama's,
toen Pini Melkert ineens heel hard begon
te lachen. Toen ineens vond ik het beroerd en
had een indruk, alsof ik bij wilde beesten te-
recht was gekomen, die lach had niets op ge-
wekts, maar leek op een brullend dier; verder
was het natuurlijk vreemd dat er niemand
van de kinderen sprak en alleen maar lach.
De dagrooster zag er als volgt uit:

6 uur opstaan

6.30 " de kleintjes aankleden. We kleden ze dan aan
en later waren we hierin al zo getraind, dat,
als ruster terug kwam, alle kinderen al in
het klasje zaten.

P. 15- Hier en ik gingen dan naar de kerk in het
dorp, daarna ontbijt en rij tot

9.45- was het goed weer, dan gingen we met de
kleintjes naar het land. Dat was in het be-
gin erg moeilijk, de gewenning, iedere dag het-
zelfde te doen vergemakkelijkte het voor ons. De
kindertjes, die niet of moeilijk konden lopen.

was niet
aan,
yama's,
begon
bevoerd in
beesten te.
ts op ge.
er, verder
niemand
naar heh.

he. dan aan
eind, dat,
ren al in

h in het

met de
in het be.
re dag het.
oor ons. De
en lopen.

werden in het wagentje gezet en de 3 grootsten
zoals Dien, Aria en Konijntje hielden in iedere
hand een kind vast. Huster Arnolda vertelde
me, dat dit in het begin hopeloos was geweest.
Geen van de kinderen begreep iets ervan; ze
lijsten elkaar los en alles liep weg.

Toen ik er was, waren de kinderen er al ^{aan}gewend,
althoevel het soms moeilijk nog was. Maar met
geduld kreeg je veel gedaan!

Het land was een groot korenveld met een
landelijk pad, vooral die eerste dagen, toen de
hooi er was, genoten we ervan. De kinderen

saten rustig om ons heen en
bleven zitten, zoals ze waren
gaan zitten. Niemand zei
een woord, maar des te meer
rustte en ik!

Begende het ochter, dan was
ik in de klas bezig, terwijl de
huster naaien ging. Om de
dag moesten de kinderen gestof
kand worden en werden hun
de tanden gepoetst. Niemand
van ze had enig begrip ^{van} wat

nu
borstel
ze was
Tanden

erinn
vast ge
borstel
tegen
hun
het be
gen he

11 uur was

en
wat p

12.20

moest
het el
de kin
sel.
fijn ge
van h
meest
den ne
Anne
Anne

nu eigenlijk tandenpoetsen was. De tanden-
borstels hadden ieder een nummer van een kind,
ze was het ook met de handdoeken en washandjes.
Tandenpoetsen verliep als volgt:

crème op de borstel, het hoofd van het kind
vastgeklemd tussen je handen en benen en dan
borstelen. Er waren er maar een paar, die niet
tegenspartelden. De anderen gilden of beten op
hun borstel. Als premie op deze marteling 'gold'
het bekertje water; wie zich niet fatsoenlijk gedra-
gen had, kreeg niets!

11 uur was het voor ons de tijd van het kopje koffie
en de post en daarna om 12 uur was het diner
wat voort-aan-spelen ging, want om

12.20 moesten we beneden zijn om mee te helpen bij
het eten geven van de kinderen. S' middags aten
de kinderen warm en ze kregen echt "modern" voed-
sel. De ene dag, rauwe andijve met aardappelen
fijn gestampt, en rabarber sa, of een stampot
van broten met aardappelen en pap sa. Bij de
meesten ging het eten vrij vlot. 5 kinderen kon-
den zelf eten, de anderen werden gevoerd.

Anneke krullibol en Betsy werden liggend gevoerd,
Anneke had een gespleten gehemelte en kon dat.

alhoewel het gerepareerd was (operatief) nog niet voldoende optrekken.

Twee van de grote meisjes mochten ook mee helpen, waren de kleintjes klaar, dan ruimden zij het op en brachten het eten, wat nog over was, naar hun afdeling, die later pas eten. De kinderen, die klaar waren, werden op de po genet en dat had iedere middag, strijk en het, een groot succes.

Hierna haalde ik het rek met de handdoeken en de washandjes en dan werd ieder kind gewassen en de haren gehand.

Kuster was dan om half 1 weggegaan en meestal om 2 uur was ik hover, dat ik re met goed weer, in het wagentje sette en met al de kinderen, in het bosch op de groene ronde bank ging zitten. Begunde het, dan was er meestal niet veel voor me te doen. De besten van het stel kreeg een boek met stalen, waar de 1 uur zoet mee waren; ieder had word om geslagen en als ze bij het eind waren, begon het weer opnieuw met bladeren.

Een paar kinderen hadden zich gewend aan een eigen plaats. Mientje Pas kon onmogelijk

f) nog

Mie.
vrienden
nog over
as aten.
op de
strijk
anddochen
kind ge.

en en
ik re
en met
groene
dan was
De besten
den, waar
word om
begon het
and aan
mogelijk

ergens anders nitten
dan op haar eigen
groenen stoeltje, terwijl
kleine schmit, iedereen
die het waagde op haar
stoel te ^{gaan} zitten, holang
kneep of druide, tot ze
eraf gingen. Mia
Koppenol zat altijd
op het muurtje bij het
raam

en staarde daar de hele
dag uit het raam.
Pietje Wegbrans kon je altijd
vinden tussen de box en
het muurtje, schuddend te-
gen de verwarming.
De andere kinderen hadden
geen vaste plaats, maar lie-
pen, waar ze wilden en zaten
waar ze wilden.

3 uur thee drinken voor ons. Meestal werd er dat
uur gelenen, gehandweert of gestudeerd.

Om:

4 uur was het tijd voor het Hof. Alle paviljoens gin-
gen om 4 uur naar de kapel, alleen mijn klein-
tjes niet, omdat zij te erg zouden storen. Zuster
ging dan ook en dan mocht ik het eten van
het brood. Door de 4 grootsten - en de broodpap ver-
der afmaken. Tegen half 5 verhuisde ik met
alle kinderen naar de slaaphaal, waar de
allerkleinsten direct op de po gnet worden.
Dat was vooral in het begin erg rommelig,
er waren er, die van hun po opstonden om te
ruin of het bruin gebraden broodje. Er al in
lag, wat meestal gepaard gingen, met het
hantelen ervan. De divil bracht dan weer de
opfossing.

Had een kind iets gevraagd, dan werd het uit-
gekleed, de kleren, hoesjes en schoentjes op een
stapelletje gelegd en op een bank gelegd

Hoo
neuf
met
heid
Dr. V
de me
Haag
regels
leerd
aang
bast
den,
nold
den
slaa
me
voca
tend
had
wa
pono
dan
P. 15
vrij
sla

6.30

er dat
rd.

ilicous gin.
nijn, klein
n. Kuster
eten van
oodpap ver.
ik met
aar de
vorden.
ommelig,
en om te
er al in
met het
weer de

ed het uit.
is op een
l

Hoofd, oren, armen en handen werden met
zeep gewaschen, de nagels uitgehaald, de haren
met nat op gekamd en zo glimmend van schoon-
heid in bed gelegd.

Dr. Bouwduijn - Bastiaanse
de menigwards uit Den
Haag, die het huis ge-
regeld iedere week contro-
leerde, had den zuster
aangeraden, de kinderen
vast te leggen met ban-
den, omdat ze meestal
nólang aan het schud-
den waren, tot ze in
slaap vielen en het eten,
nu toch al minder
voedingswaarden bevat-
tende, nog minder succes
had. Alleen de grootsten lagen zonder band!

6.30 was het voor ons het boterhammen eten. Gedreem
pound dit het prettigste uur van de dag. Ik was
dan dood-moe en had tot

9.15 vrij, want hierna kwam de surveillance op de
slaapzaalen. Ik had surveillance op de 2 zaalen

waar de kinderen van zuster Theresialda
sliepen en op de 3 kaken, waar mijn kleintjes
sliepen.

9 uur werden er een paar van zuster Th. op de W.C.
genet en het overgrote deel van mij. Kinderen
die mat waren, mochten blijven liggen!!

9.45 was er aflossing. Zuster Theresialda en Zuster
Arnolda sliepen alle 2 op de kask. Ook voor
ons was het dan beslist tijd, ons bed op te roe-
ken!

M

Or
die
san
mij
vor
vor

Marietje

De
een
van
als
wer
mee
holp
waa
haa
gen
haa
een

ialda
kleintjes
op de W.C.
Kinderen
gen!!
en Kuster
ook voor
op te hoe.

Nu even iets over de kinderen zelf

Er waren 10 kinderen in de klas, 10 kinderen die elkaar niet konden, alhoewel ze de hele dag samen waren, 10 kinderen, die je zagen, maar je niet konden begrijpen, 10 kinderen, die stuk voor stuk stom waren en als ze praatten, alleen voor zichzelf wat brabbelde.

Marietje Conijn
14 jaar

De photo geeft een goed beeld van Conijntje, zoals ze genoemd werd. Ze moest met alles nog ge-

holpen worden. Haar speekselhieren zijn verland, waarschijnlijk overhouden uit een hersenrichte in haar jeugd. Groot achterhoofd, haar armen hangen slap langs haar lijf. Een sterke tremor in haar handen treedt op, bij het vasthouden van een voorwerp. Als ze nieuwsgierig is b.v. toen ze

op vacantie ging, vermeerdert het spech.
selafrscheidung.

Ze stamelt enkele klanken, soms verstaan-
baar. Een bepaalde associatie heeft ze en
die wordt steeds gememoriseerd s' morgens als
ze uit haar bed komt. Ze zegt dan n.l.
„papa“ en dan wijst ze op haar jurk en
harem. Dat wil zoveel zeggen „als papa er
is, krijg ik een mooie jurk aan en een strik
in mijn haar“ Ze zegt er dan maar „ja“
op, want s' morgens heeft dat kind zo'n
viele lucht in haar mond, dat het werke-
lijk moeilijk is, lang voor haar te blijven
staan.

Ze reageert op alle dingen, die niet thuis
horen in de klas. Ze roept dan „oh“ en komt
naar je toe en wijst met haar hand, naar
dat of dat kind, wat b.v. een blokje weggooid
Het is een lief meisje.

Mica Koppelaar

14 jaar

Dit kind is een uitgesproken „torpide-idioot“
Het torpide of anergische type onderscheidt

nich
te w
die
gh
ture
mu
Toch
wat
he l
Toch
oof
hen,
nou
dat
ma
s'a
het
ande
he t
rijm
pra
als
beg

te speek.

verst aan.

te ze en
enogens als
an n. l.

werk en
papa er
en een strik
maar "ja"
ind ho'n
het werke.
te blijven

iet thuis
h "en komt
and, naar
ie weggoide

tride-idioot
scheidt

nich, in een grote armoede aan spontaniteit.
Ze zijn minder lastig dan de erethische idioten
die drukker zijn en meer prikkelbaar.

Ik heb Mia in haar stereotijpe houding, n. l.
turend door het raam, geneten op het stenen
muurtje, prachtig kunnen vastleggen.

Toch is ze stiekum. Als ik wegben, drinkt ze
water. Als de beker nergens te vinden, dan neemt
ze een vaasje met bloemen en drinkt daaruit.
Toch kan je ook daarin al merken, dat ze idi-
oot is, want als ik binnenkom, blijft ze drin-
ken, met een onverstoornbaarheid, die voor anderen
nou kunnen betekenen, dat het mocht. Voor
dat ik bij haar ben, probeert ze het eerst hele-
maal teg te drinken!

S'avonds doet ze nog in bed. S'morgens bij
het aankleden moeten we haar beslist helpen
anders nit of haar corset op een rolletje of
ze trekt zolang aan haar housen, tot ze hapot-
rijn, of ze loopt met gewisselde schoenen. Ze
praat soms hele minuten tegen haarself, maar
als je vraagt, wat ze zegt, hight ze je aan en
begrijpt niet wat je zegt.

Dien Eygermans „rooi Dien“
13 jaar

Dien „rooi Dien“ zeggen de kinderen altijd vanwege haar mooi rode krullebol.
Dien is een erethisch of versatiel „idiot“, ont-zettend beweeglijk en druk. Ze is erg muni- haal, als je een paar keer eenzelfde wijsje kringt, kent ze het. Toen ik weging kende ze een motief uit het violconcert van Beetho- ven. Als er gramaphoonplaten gespeeld wor- den, zit Dien ongeveer op de plaats. Ze voelt onmiddellijk het rhytmie. Maar na de platen draaiing, is Dien niet meer om te houden. Zonder reden geeft ze een ontzettende harde en doordrin- gende gil, rent de klas heen en weer, slaat kinderen en komt heel vervaarlijk met d'r wijsvinger op Kuster of mij af, om ons te slaan. Het beste is, om dan Dien heel zacht en rustig toe te spreken. Meestal wordt ze dan wel rustig. Het is anders een vrolijk kind, wat veel lacht. Ze begrijpt, als je zegt „Kom hier“, „Ga naar bed“ „man opdrachten kan ze niet uitvoeren.“
Op de rijpingsoverschijnselen reagerde ze niet en

vind het heel gewoon.

Hij maakte een kleine observatie van enkele minuten van haar:

Hij gaf haar in 'n vulpendop. Ze neemt hem, lecht, ruiht eraan, draait hem om, laat hem vallen, raapt hem op, draait weer, schudt haar hoofd en geeft hem nog weer terug.

Mientje Pas
11 jaar

Op de photo is duidelijk te zien, hoe Mientje loopt n.l. uit haar schoenen op haar tenen. Niet zo duidelijk is de bepaalde vingerstand van haar te zien waartusschen ze altijd iets heeft nitten.

Vroeger is Mientje heel erg geweest, ze beet zichzelf en alle voorwerpen hapot, ze krabde haar hals zo erg, dat je nu nog de littekens zien kunt en ze was helemaal oninidelijk.

Nu is ze wel beter, ze is soms

erg lief voor anderen, vooral Miëpke reekt ze soms met fluwelen kussjes! Als ze echter kwaad wordt, gaat ze brommen en ze knijpen, dit gebeurt meestal bij het kammen van haar haar of bij het wassen.

Ze heeft een periode gehad, waarin ze naar je toe kwam en me dwang de hant open te maken. Was de hant open, dan ging ze er heel ongemotiveerd in staan en wachtte tot je de hant dichtdeed. Kwam je na 5 minuten eens bijhen, dan stond ze ^{noe} in diezelfde houding. Ze ging er dan weer uit en zei verder niets.

Hilleke van Balen. Walter

7 jaar

Het dochtertje van een ingeni.

eur, sr. Arnolda's lieveling. Er zit geen leven in het kind, dofte oogjes en reageert nergens op, zelfs niet op een uitgestoken hand. Als ze zit blijft ze een hele tijd onbeweeglijk zitten. Ze is nog minnelijk

"
Hilleke p
- Helelele- (h!!)"

Piep

Betng

ert de
hwaad
dit ge.
aar haer
er je toe
Was den
staan
in je na
dienelde
verder

"
- (K...!!!)
leven
ergens op,
de nit
v. The

Dit photographisch
oogpunt is deze photo
misschien verkeerd; te
vel licht of iets derg.
lijks, maar de kinderen
honden er niet beter op.
staan.

Het is een verzameling
van stereotype houdingen.

Piepie, links in de hoek
en 6 jaar, zat altijd zo
op de canapi en schudde
er boven dien nog bij. Dit

kind heeft erg last van woedeaanvallen, na een
seconde is alles dan weer goed en lacht ze weer.

Betsy Bronk

9 jaar

Zat op die manier met haar hand.
je. Dit was een heel kindje. De armpjes en beentjes
waren zo dun als baby's ze hebben, terwijl ze een ab.
normaal dik buidje had. Ze durfde niet te lopen en
was verschrikkelijk bang. Dan was het met een hatje, die
niet vastklampt aan alles. We noemden haar

de "fakir" the at, liggend op de bank!
Voor haar zit
Marietje Pauw (Pauwtje)
9 jaar

Ren Mongooltje, was echt idioot. Miepke Raven-
steyn, die 4 jaar was en hij, waren in onze klas
de enigste gevallen van Mongoloïde idiotie

Onder mongoloïde-
idiotie wordt verstaan
een stormis in licha-
mentlijke ontwikkeling
vóór de geboorte. Ten
gevolge hiervan typisch
lich. afwijkingen, met
name aan gezicht en
weinig ontwikkeling
der hersenen.

Typisch chinamen of
Mongolen gezicht.

Dit wordt vooral veroorzaakt door smalle, scheef.
staande, amandelvormige oogspleet en door een huid-
plooi, die gaat van bovenooglid naar neuswortel de

bank!

diepe Roven.
nne klas
tie

ongoloide.
dt verstaan
is in licha.
ontwikkeling
onte. Ten.
ervan typisch
lingen, met
genicht en
wikkeling
en.

hinnen of
genicht.
k, schief.
een huid.
uswotel de

L.g. epicanthus of mongolen plooi. De dikke lip.
pen, meestal half-geopend, laten de tong voort.
durend gedeeltelijk te. voorrijzen komen.

tong: vaak zeer groot, blauw-achtig van kleur en
na het 3^e jaar diepe groeven, papillen zeer verdicht

Verhemelte: nauw en hoog, soms met diepe midden-
goot.

Handen: kort en vierkant van vorm, venals de
Vorten: en maken een plompe indruk

Vingers: kort en dik, meestal gespreid.

Huid: ontstekingen en eksemen. ruiging

Gewrichten en spieren: grote slapheid, waardoor ze
allerlei standen aan kunnen nemen.

Ze blijven achter in groei, rebuldig aangeboren o.

gaanafwijkingen als hart gebreken, scheelzien,
onthreken der neusbeentjes.

Ze zijn weinig levenskrachtig en tenger gebouwd
sterven vroeg, niet ouder dan 35 jaar. De graad
van zwakzinnigheid kan variëren tussehen kwar-
ste graden van idiotie en imbeciliteit. Opgeruimde
en vrolijke kinderen; ze hebben een neiging om
anderen na te bootsen en grappen te maken!

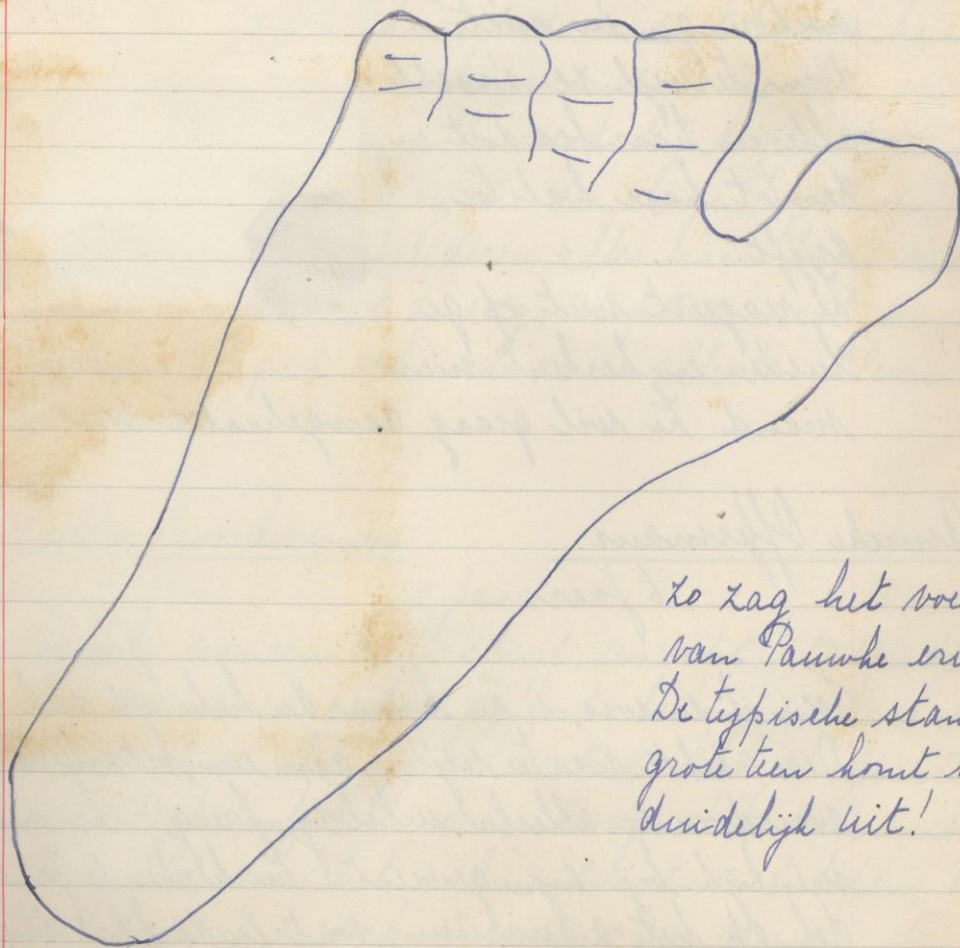
Pauwke was echt diep
idiot. Alhoewel ze al 9
jaar was, kon ze moeilijk
lopen. Ze kon niet praten
maar maakte de meest
gekke geluiden. Het slijm
en sputum liep uit haar
mond en drong door de jurk
heen en infecteerde de huid.
Ze miste het neusbeentje
en was helemaal onsmid-
lijk. Toch kon ze echt heb-
ber lachen.

Kriepke Ravensteyn, die 3 jaar was, was de meest
bijdehande van de 10. Ze had een beetje sociaal
geloof en probeerde met de andere kinderen te spe-

len. Ze kan nog niet praten. Ze reageert al op
haar naam en ook op kloppen.

Toen ik een torentje met haar wilde bouwen, wilde
ze direct meedoen en ze lachte toen ik het omgooi-
de. Ze weet, als ze iets laat vallen of iets kwijt is,
ze gaat dan n. l. huilen!

zo zag het voetje
van Pauwke eruit.
De typische stand v/d
grote teen komt hier
duidelijk uit!

Willeke v/h Hooft
7 jaar

Ze kan niet praten,
maar is erg levendig.
Ze kan wel op een po
roebingen en niets
doen, terwijl ze s' nachts
alles in haar bed doet en
dan tot haar hals toe,
drijft.

Ze reageert niet op ge-
luiden en herkent nie-
mand. Ze wil graag aangehaald worden!

Anneke Offermans
6 jaar.

Toen ik er was, is ze bijna de hele tijd ziek geweest.
Dene ziekte was te wijten aan een vitamine-tekort,
waardoor ze allerlei uitslag kreeg. Ze moet ta-
menlijk bij zijn geweest. Ze hieldde je en was
dol op het aquarium, wat in de klas stond!

Anneke Woerdenburg 5 jaar

Anneke had een gespleten gehemelte en een harenlip. Er was operatief ingegrepen, maar het gehemelte kon ze nog niet optrekken. Ze was dol op water. Als er een beetje water in de fontein was, dan knoede ze er met haar handen in en bracht het naar haar mond. Ze kon niet drinken uit een beker, alles werd ⁱⁿ liggend ingegeven. Ze was kennelijk nog in de „drogene periode“, d.i. de periode, waarin de kinderen alles naar hun mond brengen. Alles wat ze zag, stopte ze eerst in haar mond. Papier scheurde ze in allerlei kleine stukjes.

Mellie Mondermuer

5 jaar

Melleke was een diepe idioot, een echt stakkerdje. Niemand kende ze, als je floot, bewoog ze haar hoofd. Ze zat als een hondje en luisterde heel aandachtig met een schief hoofdje en vragende ogen! Ze zat meestal in de box, voor het raam, want met lopen, hing ze helemaal met haar neus op de grond!

hiek geweest
nimmer. tehort.
te moet ta.
de je en was
stond!

Ze is helemaal onkundig en smeert zich, als ze de hant krijgt, helemaal ermee vol. Lappen, kousen, schoenen en vetes, alles heeft een ontzettende beking voor haar. Ze stopt ze in haar mond en bijt alles als het kan lapot, of sabbelt eraan. Ze heeft geen weerstand, is direct ziek en ontzettend gevoelig voor infecties en zweren, waarmee ze dan direct vol zit!

Het middelste kind, je is Wiesje Donckus 6 jaar.

Ze is pas nieuw. Een tragisch geval. De moeder denkt n.l. dat Wiesje, als ze 7 is, weer helemaal normaal zal zijn!

Ze is rechts, half-zijdelings verlamd n.l. arm of je en been.

Bij het kammen van haar, maakt ze zich woest en dan slaat ze zichzelf heel hard in het gezicht en bijt heel hard. ik spreek bij onderwindig, op

smuurt zich,
me vol.
alles heeft
Ze stopte
kan hapot,
erstand, is
infecties en
it.

iddelste kind,
Euse Donckus

s nieuw. Een
h geval. De
denkt n.l.
sky, als de f
helenaal no.

al zijn!
chts, half. zij.
verlaand n.l.
en been.
t ze zich woest
in het gezicht
derwinding, op

en morgen zat mijn vinger ertusschen. in haar
armen en handje. die vol blauwe plekken zitten. en
in haar jurk en schortjes. Daarom maakte de maai.
nuster een extra stevig zwart schort, wat ze hier op
de photo aanheeft. Ook Wische reagent. niet op
een nit gestoken, ^{vrijger} wat normaliter, bij penten van
een 10. tal maanden, voorkomt. Een versjezingt ze
heel hinderlijk n.l. "hi. ha. hapitein" ook herhaalt
ze een reeks woorden en altijd dezelfde. Toen de moe.
der op bezoek kwam, herhaalde Wische in zichzelf de
zelfde reeks en de moeder zei enthousiast tegen zus.
ter Arnolda.. "hij nuster, nu wil ze dit hebben en
dat woordje betekent dat!"

Rechts van Wische staat
Rinke Melkert (Mops)
7 jaar

Rinke gaat sterk achteruit, ze heeft vroeger kun.
nen praten, nu kan ze dat niet meer. Ze wordt echt
gemeen, heel geniepig knijpt ze de kinderen en wil
alles hebben, wat andere kinderen hebben. v. ik gaf
Mops en een ander kind beide dezelfde staal.
boek. Terwijl ik wegga, pakt Mops het staalboek
van de ander en duwt het hare weg. Als ik dan

naar haar hiph, legt ze haar vingers in d'r
ooghassen en knijpt haar ogen toe.
Ze lijdt aan toevallen en krijgt iedere ochtend
en avond een zware opium-poeder!

Marietje Wighans

7 jaar

Reerde van knips, het ritten van haar vingers
in de ooghassen. De hele dag beweegt ze haar
hoofd rhythmisch. Gh riette haar soms capres
in het midden van de W.C., ze schoof dan met
rolang met de po, tot ze bij de verwarming zat
en dan ging ze weer in eentonige maat met
haar hoofd op en neer. Marietje moet nog steeds
op de po, want op de W.C. durft ze niet.

Na een ernstige stuip-aanval, heeft ze dit
overgehouden. Ze kan niet praten, maar als
ze iets moet hebben, neemt ze je hand en trekt
je rolang aan je hand, tot je meemaakt; zo herge
ze je dan maar het verlangde object.

Corrie de Rooij (Kokkie)

4 jaar

in d'r

ochtend

as vingus
re haar
s capres
f dan met
rming wat
t met
nog steeds
it.

t re dit
maar als
id en trekt
it; no herge

Ren heel abnormaal
kind om te zien. Ze
is pas nieuw, ze is zo
slug als water, ook
heeft ze nog een boer.
tje in vrouwen zitten
wat ze niet kent.

Vrouwen niemand kent
ze, ze speelt altijd al.
leen, pakt alles van an-
deren af en loopt heel
hard weg, als je haar

naloopt. Het niet herkennen het niet. kindelijk
zijn, duidt op zwakzinnigheid, ook kan ze nog
niet praten! Toch geloof ik, dat kinderen die
nog zo jong zijn, nog niet kunt classificeren n.l.
of ze nu imbeciel of idiot zijn en in welke
graad.

Anneke Schmits (Schmitt-je) † in 1942
6 jaar

Schmittje is ontzettend hardig. Als je haar schoen.
tje s morgens aangedaan hebt, dan zit ze zo lang

aan de veters
te prutsen, tot
ze weer los zijn,
helps op de po
kan ze er niet
afbliven....

S'avonds hleeft
ze zichzelf mit
en als ik hijs, trekt
ze alles weer aan!

De kam heeft haar
hart gestolen. En
de kast staat een

doos met kammen en stofkammen. S'morgens
vroeg al, neemt ze je hand, brengt je voor de
kast en veert zolang, tot je haar de kam geeft.
Ze gaat zichzelf dan kammen, spiegelt zich
in een spieël en als ze meent, met zichzelf
haar te zijn, dan krijgen de andere kinderen
een beurt!! Als de kam door de een of de ander
afgenomen wordt, dan gaat ze gillen voor me,
ze stampet met haar voetje, bijt in haar
handje en trekt d'r haren uit d'r hoofd.

Ant

Toen ik wegging had ze nog maar weinig
haar.

Schmittje heeft echte troebel ogen, die soms
even helder kunnen zijn. Het is een echt ge-
degenererd kind, ze heeft een veel te grote be-
langstelling voor zichzelf; dit laat ze niet
alleen blijken, door ernaar te kijken maar ook
door handtastelijkheden!

Tot zo ver dan het verslag over de kinderen zelf.

Angenien de kinderen de maand Juli nog ge-
woon schoolgingen, hebben we Proveder. Overste
gevraagd, overal eens een bijje te mogen nemen.

Dit werd ons vriendelijk toegestaan en dus trokken
hij en ik er iedere morgen op uit, om in de ver-
schillende paviljoens het een en ander te bekijken

Antonius-paviljoen

Dit is het paviljoen voor de ernstige jongens/patien-
ten. De grote jongens weven er, pinnen en bou-
wen met blokjes. Rekenen en schrijven hebben bij
deze jongens geen succes.

De kleinere jongens, dus tot 15 jaar zijn weer ver-
deeld in 2 groepen, de ene groep beter dan de ander.
De betere groep stond o.l.v. Kuster Amadea, die de
kinderen kleuren aanleerde en hen Bijbelsche

verhalen vertelden. Ze had al het materiaal
zelf gemaakt.

Het aanleren van kleuren ging eerst d. m. v. ge-
kleurde schijven, die ze op elkaar moesten leggen,
later door stekjes met gekleurde banden, waar ze
balltjes van dezelfde kleur in moesten steken.
Van de kleuren ging ze over naar het leren zien
van plaatjes. Dit heb ik even heel beknopt aan-
gehaald, in werkelijkheid duurde het jaren vóór
dat de kinderen tower waren, dat ze een kleur ka-
gen.

Op deze photo had ik
duidelijk willen maken,
het verschil tusschen 't
achterhoofd van de ene
en die van de andere.

Het grote waterhoofd van
de kleine jongen is slecht
te zien, wel goed is de
geringe ontwikkeling der
hersenen bij de andere jon-
gen te zien.

Deze kinderen hoorden o. a.
tot het 2° slechtere groep.

je
On
wij
Oli
ne
ge
on
sti
we
so
a) de
de
b) re
te
de
Hi
he
d.
On
1. A
2. l
3. m
wij
4. be

je van jongens tot ± 15 jaar.

Om even heel duidelijk de oorzaken van deze afwijking aan te wijzen, diene het volgende

Oligophrenie van oligos. weinig; phren. geest; of
swaarminnigheid, is in hoofzaak gekenmerkt door
geringe of geheel ontbrekende geschiktheid tot verst.
ontwikkeling, wat een gevolg is van de gebrekkige toestand der himmelijke hervermogens en op zijn beurt
weer veroorzaakt door afwijkingen i/d hersenen
soorten:

- a) de hersenen van het kind onvoldoende ontwikkelt in de moederschoot
- b) reeds gevormd hersenweefsel onder invloed van ziekte of vergiftigingsprocessen vóór de geboorte of in de eerste levensjaren vernietigd wordt.

Hierdoor geen vorming van materiaal voor het verst.
hervermogen, ofwel de aangeboren verstandswaakte d. i. een beperkt beit der himmelijke hervermogens.

Oorzaken i/n ontstaan van oligophrenie

1. Alcoholisme
 2. Lues der ouders
 3. Infectieziekten van de moeder tijdens de zwangerschap wanneer ook de hersenen worden aangetast
 4. Beschadiging bij de geboorte of in de eerste jaren
- } werden 2. g. „krambederwend“

5 b.v. door tangverlossing, val op het hoofd
ontstekingen v/d hersenen en omhullende vlie-
sen vóór de geboorte door nicten van de moeder
(syphilis, roodvonk) De hersenen van de rieh
ontwikkende vrucht beschadigen of zijn schuld
van een zeer gering uitgroeien van de hersen.
massa (microcephalie)

Ontstekingen tijdens de geboorte en na de geboorte
b.v. encephalitis - hersenontsteking; meningitis -
ontstekingen v/d meningen of hersenvliezen; t.g.v.
denn ontsteking aan de vruchteirculatie in de her-
senkamers gestond worden, het vrucht stagneert,
de hersenkamers zetten uit door vruchtstuwung
en de hersenen worden plat gedrukt tegen de be-
sige schedel, het kind krijgt een waterhoofd of
hydrocephalus

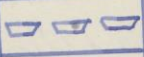
6) dikwijls geen verklarende oorzaak!

Joseph-paviljoen

Hier waren de betere jongens ondergebracht. Het
kleinste klassje geheel veel op het mijne, een uit-
sleitende lichaamenlijke verzorging. Deze jongens
werden als ze 8 jaar waren, naar een andere

klas gestuurd, waar hun weer bleven werden
bijgebracht. Het getalbegrip werd hun op een
grappige manier door zuster Amalberga aange-
leerd. Er hing een groot bord voor de klas, waarop
de cijfers 1-2-3-4 enz. voorkwamen.

In een vakje achter het cijfer 1, stond getekend
1 boom, in een vakje daaronder achter het cijfer 2
2 vlaggetjes enz. Er waren losse schijven bij, waar

1	
2	
3	
4	
5	

precies hetzelfde op stond en die
konden ze nu op hangen, naast
de cijfers.

Na zuster Amalberga gingen
de beste kinderen naar zuster
Electina, die een eigen klasje

in het moederhuis had. Het onderwijs was di-
gewone L.S. methode. Ze leerden lezen volgens de
methode v. Delft, die gebaseerd is op een globaal
waarnemen der woorden. De leesboekjes zijn gedrukt
in blokschrift, ook de kinderen leren schrijven in
blokschrift, eerst met verbonden, later wel. Blok-
schrift wordt geleerd volgens een bepaalde chrono-
logische orde.

Eerst ITI, K Z V W, r n m h, c o q d p g b,
f s, c.

Het kleuren van prentenboeken is een voorbereiding op het schrijven. Dit kleuren ontwikkelen ze bij handenarbeid, houtnagen, kraken, leerbewerking; ze komen soms zo ver, dat ze leuke schilderijtjes kunnen verven met penseelen en waterverf.

Het rekenen gaat met behulp van plankjes eerst tot 10, later tot 20. Het opstellen en aftrekken gaat vlot.

o	o
o	o
o	o
o	o
o	o

Tot 14 jaar blijven de jongens hier en dan gaan ze over naar de werkkلاس van Kustic Odulpha, waar de jongens matten maken, borstels, hippengas, pitriet, schoenen lappen enz. Zijn ze 18 jaar geweest, dan gaan ze weg naar een gesticht voor zwakzinnigen of idioten!

Maria. paviljoen

Dit paviljoen bestond uit 3 delen. De jongste afdeling bestond uit mijn 10 kinderen, de tweede afdeling, waarin meer naar de ontwikkeling van de verstandelijke vermogens dan naar de leeftijd gekeken werd, werfte hier in. De kinderen leerden rekenen tot 10, handwerken en wat lezen. De

op de
de ach
het, l
goed te

beter meisjes bleven in Huine. Angela te
Den Haag. Opmerkelijk in deze klas was het
grote aantal mongolen.

gefotografeerd
in de speel-
tuin.

op deze photo is
de achterkant van
het „Maria-paviljoen“
goed te zien.

De klas van de grote meisjes was erg. Het was een verzameling van allemaal idioten, alhoewel ze op de photo vrij normaal lijkten. Er waren een paar toevallijdsters bij, die huare poedus kregen; er was er één, die 14 dagen niet naar de W.C. ging en d. m. v. een spuit hier toe gedwongen werd.

De besten hielpen met het opmaken van de bedden, maakten de groenten schoon en verder werd er veel gehandwerkt. Een maal in de week kwam de pastoor catechismus leren, wat door enkelen nog werd opgenomen en begrepen!

de
die
en b
dub
mer

Het
lieten,
ihen. Er
kware
n niet
it hier.

n de
erder
de week
don

Pierik met
Maritje

de 10-jarige Siema
die zo dol op Pies was
en dat op de meest on-
dubbelsinnige wijze liet
merken!!

„gekke juffrouw Pies
Ik bent gek, gek
juffrouw Pies is zoet“!

Er bestaan 3 vormen van dwalzinigheid, wat met het oog op de no. uiteenlopende schare in vrouwen, wel interessant is, om even na te gaan

I. Idiotie

Dit is de zwaarste vorm van oligophrenie. Van verstandsvorming is geen sprake, zelfs niet een duidelijk verstaaubare taal. Ook hier zijn vers. verschillende graden in

a. zwaarste vorm bij an. encephalen, zonder hersen, zijn soms niet levensvatbaar omdat ze de meest primaire levensfunctie b.v. zuigen, missen. Grote uitzonderingen

b. iets hoger staande, leiden een plantenleven. Geen bewustzijn, bij het horen van geluiden kijken ze niet op, kennen niemand, zelfs niet de moeder. Dierlijke geluiden, onnadelijk in hun hele leven, leren nooit lopen! Melke en Pauze

c. nog hogere, eenvoudigste functies kunnen geleerd worden maar later dan bij normale kinderen. Ze blijven hulpbehoevend!

Dikwijls treffen we idioten aan, die tijden achter een doorringend gillen en brullen, anderen bijten en scheuren alles kapot (Wiske) sme.

ren met speeksel en urine (kakkie en Wegbrans)
nietzelf knutelen. Bijkwijls bij idioten auto-
matische en stereotype bewegingen, wiegelende
bewegingen, neuriiën.

Idioten zijn in veel opzichten als aaijelingen. Ze
zijn onvindelijk, sabberen. Hogere gevoelens ontbre-
ken, zijn egoïstisch en alleen naar lichamenlijke
genietingen. Spel: op lage trap.

Plagen en sarren. Over het algemeen niet oud, geen
volerstand door zwakke lichamenlijke constitutie

IV Imbeciliteit

Hogere idioten gaan over in imbecielen. Een vrij
goed geheugen om iets gemakkelijks te onthouden.
De goedige imbeciel wordt veel geplaagd en mis-
bruikt. De vrouwelijke imbeciel gaat meestal de weg
der prostitutie op.

Hogere gevoelens slecht ontwikkeld, conflict met de
maatschappij. Ze kunnen wel jaren lang thuis
blijven.

Sterk suggestibel door gebrek aan eigen oordeel en in-
zicht.

In zenuw opriecht: prikkelbaar en ongeremd. Imbe-
cielen maken een slimme indruk, vooral bij sterk
geheugen, echter geen verstandelijk inzicht.

Zeer gemakkelijke patiënten, soms erg lastig met
monde defecten. Dikwijls zeer ijdel en prijsen
prijkt hen. Omdat hij hogere gevoelens missen
schrikken ze voor vuil en grof werk niet terug

III Debilitas

d. i. de lichtste vorm, het is de overgang naar
de gewone domheid, kan alles leren. Er is in
zeker mate een begrip en oordeelvorming, door
dat dit echter beperkt is, zijn ze niet in
staat, zonder hulp of leiding, in moeilijker
levenssituaties zich te handhaven.

Idioten zijn meestal aan hun uiterlijk te
herkennen, want in hun lichaamsbouw aller
lei afwijkingen voor een groot deel in verband
met de ontstaanswijze der idiotie. Op grond
van deze lich. kenmerken zijn er verschillende
typen van idioten

- 1) micro. cephal. idioten; abnormaal kleine schedel
en daarmee overeenkomende kleine en onvoldoende
ontwikkelde hersenen
- 2) hydro. cephal. idioten; te grote schedel of het
z.g. waterhoofd.
- 3) idiotie na cerebrale kinderverlamming; in de

jeugd oots tekiingsproces in het hersensweefsel.
Maakt de, voor deze richte typische half.rijdige
stijve verlamming, kan tegelijkertijd idiotie het
gevolg ervan zijn. Ook epileptische aanvallen
(symptomatische epileptie) kunnen hierbij voor-
komen.

- 4) Myxoedematose idioten of kretins oorzaak $\frac{1}{2}$
myxoedem op jeugde leeftijd ligt in een te ge-
ringe functie $\frac{1}{2}$ d. schildklier, die zowel verkleind
als vergroot (krop) kan zijn. In Zwitserland veel
kretins. Plomp van vormen, dikke en pastense huid,
terwijl beharing in oksel en genitaal. streuk meestal
ontbreekt. Ze blijven achter in lichamenlijke groei en
ledematen relatief kort. Neuswortel ingesonden, ogen
ver van elkaar, neusen lippen dik evenals de tong
die uit de mond komt. In Nederland sporadisch
en missen hierbij de krop. Ze zijn erg lui.
Schildklierapparaten in de jeugd toegepast, hebben
in geestelijk en lichamenlijk op nicht veel succes
zolang echter tot er met toedienen doorgegaan wordt.

5) Mongoloïde idiotie: zie elders

- 6) die groep van idioten, die geen speciale oorzaak en
daarmee samenhangende uiterlijk worden gekenmerkt,
al zijn ze direct als zodanig te herkennen.

Alovens een punt achter m'n verslag, over
deme heerrijke maand in Nieuwveen Donge.
bracht, te netten, diene het volgende, omdat in
lekenbringen veelal nog niet geheel duidelijk
is, wat het verschil is tusschen kwadrinnig-
heid en krankinnigheid

Van kwadrinnigheid spreekt men nitsluitend
wegener het geestelijk defect vanaf de geboorte
of vanaf de eerste levensjaren heeft bestaan. Dit
kan dan zeer ernstig (idiotie, I.Q. beneden die
van een normaal kind van 3 jaar) minder ern-
stig imbeciel (I.Q. beneden een kind van 7 jaar) en
debilitas zijn

Krankinnigheid komt
voor, bij gezonde geesten
die op later leeftijd ziek
worden

Huisbezoek

met mev. D. Kwant

10 mrt. Om 7 uur begonnen we. mev. Kwant had een stuk of 7 adressen, in de buurt.

Ze krijgt die briefjes van de parochie; er staat de naam op van de familie, welk geloof man en vrouw hebben, hoeveel kinderen enz.

Wij troffen het niet, we vonden er maar 3 thuis, 2 andere waren weer verhuisd. Door de met kleine sneeuw en ijs bedekte straten trokken juffr. Kwant en ik door de 7de Duynstraat, van Hogenkorfstraat enz.

De eersten waren een man en vrouw, beiden Katholiek, van wie de naam wil, de vrouw niet aangenomen was, wel gedoopt. Toen juffr. Kwant vroeg, of ze een geestelijke wilde hebben, die op huisbezoek kon komen, schudde de man fortijnt van nee. Verder kon het hem niets schelen, het liet hem volkomen koud. De vrouw verwachtte iedere dag een baby;

De andere familie betrof een man en vrouw, waarvan de een de vrouw, Katholiek was, maar sinds 2 jaar niets meer aan haar geloof deed. De man was Hervormd en begreep niets van het geloof van de vrouw. Ze waren pas sinds Februari

getrouwd.

Het derde gesin bonden we een huis verder bij de moe-
der. Daar was alles in orde.